

Dokument zasedanja

B9-0228/2021

26.4.2021

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o peti obletnici mirovnega sporazuma v Kolumbiji
(2021/2643(RSP))

Manu Pineda

v imenu skupine The Left

B9-0228/2021

Resolucija Evropskega parlamenta o peti obletnici mirovnega sporazuma v Kolumbiji (2021/2643(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o mirovnem procesu in razmerah v Kolumbiji,
 - ob upoštevanju končnega sporazuma o končanju oboroženega konflikta in vzpostavitvi stabilnega in trajnega miru, ki sta ga 24. novembra 2016 podpisali kolumbijska vlada in Revolucionarne oborožene sile Kolumbije – Ljudska vojska (FARC-EP),
 - ob upoštevanju vzpostavitve posebne jurisdikcije za mir kot mehanizma za zagotavljanje pravičnosti in odškodnine,
 - ob upoštevanju izjave tiskovne predstavnice Evropske službe za zunanje delovanje z dne 26. februarja 2021 o Kolumbiji: nasilje nad zagovorniki človekovih pravic;
 - ob upoštevanju trgovinskega sporazuma med Evropsko unijo ter Kolumbijo in Perujem, podpisanega 26. julija 2012, ki se mu je 1. januarja 2017 pridružil še Ekvador,
 - ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z dne 26. marca 2021 o misiji OZN za preverjanje v Kolumbiji,
 - ob upoštevanju letnega poročila visoke komisarke OZN za človekove pravice z dne 10. februarja 2021 o stanju na področju človekovih pravic v Kolumbiji,
 - ob upoštevanju skupne izjave sistema OZN in misije OZN za preverjanje v Kolumbiji z dne 17. avgusta 2020,
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker sta vlada Kolumbije in Revolucionarne oborožene sile Kolumbije – Ljudska armada (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia – Ejército del Pueblo (FARC-EP)*) po štirih letih pogajanj leta 2016 v Havani dosegli končni dogovor o končanju konflikta, ki je trajal več kot 50 let; ker ta sporazum Kolumbijcem priznava pravico, da živijo v miru, in državo obvezuje, da spodbuja človekove pravice ter zagotavlja gospodarski in družbeni razvoj;
- B. ker so v končnem sporazumu upoštevani strukturni razlogi za konflikt v Kolumbiji in podane celovite rešitve zanje na različnih področjih ter vključene točke o celovitem razvoju podeželja, politični udeležbi in demokratični odprtosti za izgradnjo miru, končanju konflikta, rešitvi problema prepovedanih drog in pravicah žrtev; ker se sporazum še vedno nedosledno izvaja in ni pripomogel k zagotavljanju miru in ni imel učinka, potrebnega za vzpostavitev jamstev za mir;
- C. ker se točka o celovitih reformah podeželja, ki med drugim vključuje zagotavljanje dostopa do zemljišč in javnih storitev na podeželju ter razvoj kmetijstva z vidika prehranske varnosti, izvaja v najmanjši meri; ker je kolumbijska vlada premalo izvajala

tudi določbe v zvezi s politiko enakosti spolov;

- D. ker je treba v skladu s točko o pravicah žrtev vzpostaviti komisijo za pojasnitev resnice, sobivanje in preprečevanje ponovnega konflikta ter posebne jurisdikcije za mir, da bi se raziskalo in kazensko preganjalo odgovorne za kršitve človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava v okviru konflikta; ker sta odškodnina za žrtve in jamstvo, da se konflikt ne bo ponovil, ključna elementa za vzpostavitev pravičnega in trajnega miru;
- E. ker je skupina FARC-EP junija 2017 pod nadzorom OZN končala proces razoroževanja; ker kolumbijska vlada kljub določbam v končnem sporazumu ni sprejela politike o razbitju nezakonitih oboroženih skupin, kriminalnih združb in njihovih podpornih mrež, ki je predvidena v mirovnem sporazumu; ker je posebna jurisdikcija za mir navedla, da ukrepi, ki so bili sprejeti na tem področju in za zaščito zagovornikov človekovih pravic ter nekdanjih borcev, ne zadostujejo;
- F. ker se je moč paradržavnih oboroženih skupin, vključno s skrajno desničarskimi paravojaškimi skupinami naslednicami, v zadnjih letih povečala; ker so te skupine v nekaterih delih države pridobile teritorialni in družbeni nadzor, kar ima zlasti uničujoče posledice za podeželske kmetijske skupnosti, kmete ter domorodne skupnosti in skupnosti afriškega porekla;
- G. ker ima EU pomembno vlogo pri izvajanju končnega sporazuma, saj prek skrbniškega sklada EU za Kolumbijo zagotavlja tehnično in finančno podporo; ker je EU zato odgovorna, da izvajanje sporazuma pozorno spremlja;
- H. ker je politično nasilje v Kolumbiji še vedno razširjeno, čeprav je od podpisa končnega sporazuma minilo že pet let; ker je bilo samo leta 2020 umorjenih 133 zagovornikov človekovih pravic, 795 njih pa je bilo žrtev dokumentiranih groženj in napadov; ker je bilo v letu 2020 v Kolumbiji ubitih 53 % vseh na svetovni ravni ubitih zagovornikov človekovih pravic; ker priporočila v zvezi z vidikom enakosti spolov, predvidena v varnostnih mehanizmih, ki so bili vzpostavljeni s sporazumom, niso bila razvita, kar dodatno ogroža položaj zagovornic človekovih pravic in družbenih voditeljic;
- I. ker se je v zadnjih letih še naprej povečevalo število umorov nekdanjih borcev skupine FARC-EP, ki so po sklenitvi sporazuma prevzeli vodilno družbeno in politično vlogo, od podpisa končnega sporazuma je bilo namreč umorjenih 248 nekdanjih borcev, od tega 73 v letu 2020;
- J. ker so sindikalisti in kmečki voditelji v Kolumbiji še vedno na različne načine preganjani; ker je bilo leta 2020 po podatkih Mednarodne konfederacije sindikatov (ITUC) v Kolumbiji umorjenih 15 sindikalistov, štirje so bili žrtve poskusa umora, 198 pa so grozili s smrtjo;
- K. ker je v Kolumbiji s 64 prijavljenimi primeri leta 2020 umorjenih največ okoljevarstvenikov na svetu; ker so se ti umori zgodili v povezavi z vse večjim krčenjem gozdov, škropljenjem iz zraka in obsežnim nezakonitim rudarjenjem, kar ogroža biotsko raznovrstnost in trajnost vodnih virov in bo imelo nepopravljive posledice na svetovni ravni, če se te dejavnosti ne bodo nemudoma končale;

- L. ker so domorodne skupnosti in skupnosti afriškega porekla še naprej nesorazmerno pogosto tarča kriminalnih in paravojaških skupin naslednic; ker je bilo tako v letu 2020 umorjenih 53 pripadnikov domorodnih skupnosti, od tega 17 pripadnikov domorodnega ljudstva Awá, ki so bili umorjeni v departmaju Nariño, in 19 pripadnikov domorodnega ljudstva Nasa v departmaju Cauca; ker je bilo v zadnjih letih prisilno razseljenih več sto pripadnikov domorodnih ljudstev in ljudstev afriškega porekla;
- M. ker je bilo leta 2020 v Kolumbiji evidentiranih 76 pokolov z 292 smrtnimi žrtvami, med katerimi je bilo 24 otrok; ker se število pokolov še naprej povečuje in je leta 2020 doseglo najvišjo raven od leta 2014, ki je leto pred podpisom končnega sporazuma;
- N. ker umori, grožnje in napadi v državi večinoma ostanejo nekaznovani; ker je to povezano s položajem, ki ga v družbeni in politični strukturi države še naprej zasedajo oborožene in paravojaške skupine naslednice, in drugimi strukturnimi težavami, kot je pomanjkanje dostopa do pravnega varstva in do drugih pravic in storitev na podeželskih območjih;
- O. ker je posebna jurisdikcija za mir 23. februarja 2021 objavila poročilo in v njem navedla, da je v Kolumbiji med letoma 2002 in 2008 vojska v izvensodnih pobojih ubila najmanj 6402 ljudi in jih nato štela kot ubite v spopadih; ker so se takšni primeri, znani kot „*Falsos Positivos*“ („lažno pozitivni“), dogajali več desetletij in se nadaljevali tudi po letu 2008 in je dejansko število žrtev veliko večje; ker morajo odgovorni za to sistematično politiko odgovarjati;
- P. ker je bilo v letu 2020 prijavljenih tudi 42 primerov smrtnih žrtev, ki so bile ubite v policijskih in vojaških operacijah ali v državnem priporu; ker je v teh primerih generalni državni tožilec sprožil preiskave;
- Q. ker so policijske sile med protesti proti policijskemu nasilju, ki so potekali v Bogoti septembra 2020, uporabile smrtonosno orožje; ker je bilo pri zatiranju protestov ubitih 11 ljudi; ker so bili ljudje samovoljno aretirani, pri čemer naj bi bili dve osebi žrtvi spolnega nasilja, in ker so policisti nasilno napadli novinarje;
- R. ker je v Kolumbiji 8,1 milijona notranje razseljenih oseb, kar je več kot 16 % prebivalstva; ker je bilo leta 2020 v Kolumbiji 25.366 žrtev množičnega razseljevanja, zlasti v departmajih Antioquia, Chocó in Nariño; ker je UNHCR v prvem trimesečju leta 2021 zabeležil že 32 množičnih notranjih razselitev, kar je zadevalo 15.937 oseb;
- S. ker sta EU in Kolumbija od leta 2012 del večstranskega trgovinskega sporazuma, čemur so nasprotovali različni deli kolumbijske družbe zaradi razlogov, povezanih z nasiljem in pomanjkanjem jamstev za človekove pravice; ker člen 1 sporazuma določa, da sta spoštovanje načel iz Splošne deklaracije človekovih pravic in pravne države bistvena elementa sporazuma; ker sporazum ni bil pogojen z izpolnjevanjem teh načel;
- T. ker so koncesije, podeljene multinacionalnim podjetjem, negativno vplivale na okolje in človekove pravice za prebivalstvo in ozemlja, na katerih se uporabljajo, in imajo še vedno negativen vpliv; ker se dejavnosti v sektorjih, kot so rudarstvo, energetika in živilskopredelovalna industrija, med katerimi nekatere vodijo podjetja EU, še naprej izvajajo brez ustreznih študij o socialnem ali okoljskem vplivu, kar ima tudi posledice, kot so na primer stalne zdravstvene težave pripadnikov domorodnega ljudstva Wayuu v

departmaju La Guajira, ki so se pojavile, potem ko je v bližini njihovih zemljišč začel obratovati rudnik z dnevnim kopom; ker so te razmere privedle do množičnega razseljevanja in so povezane z nasiljem kriminalnih ali paravojaških skupin naslednic, kot je umor okoljske aktivistke Juane Marie Perea Plata 29. oktobra 2020 v departmaju Chocó, ki je bila znana po tem, da je nasprotovala gradnji pristanišča v Tribugi, ki bi imelo uničujoče posledice za okolje;

- U. ker je za kolumbijsko družbo značilna zelo visoka stopnja neenakosti; ker se je v zadnjih letih revščina povečala in zdaj 34 % prebivalstva živi pod pragom revščine, vendar je ta odstotek v departmajih, kot je Chocó, dvakrat višji; ker so ženske zaradi prevelike zastopanosti na neformalnem trgu dela in stopnje brezposelnosti med ženskami, ki je skoraj dvakrat višja kot pri moških, bolj izpostavljene temu, da bodo zaradi pandemije bolj revne;
- V. ker je pandemija covida-19 razkrila posledice pomanjkanja splošnega dostopa do zdravstvenega varstva v državi ter pomanjkanja dostopa do vode in sanitarnih storitev, ki je na nekaterih območjih še vedno pogosto; ker je virus nesorazmerno prizadel ljudi na podeželju ter domorodne skupnosti in skupnosti afriškega porekla, kar se kaže v dejstvu, da je departma z najvišjo stopnjo okužb in umrljivosti departma Amazonas, ki ima večino domorodnih prebivalcev;
- 1. ponavlja, da v celoti podpira kolumbijski mirovni sporazum, in poziva k celovitemu izvajanju vseh določb iz končnega sporazuma ter opozarja, da njegovih različnih delov ni mogoče obravnavati ločeno; poudarja, da je naloga kolumbijske vlade in države predvsem to, da zagotovi celovito izvajanje sporazuma kot jamstva za mir;
- 2. izraža globoko zaskrbljenost zaradi razmer na področju človekovih pravic in njihovega poslabšanja v zadnjih petih letih ter obsoja nenehne umore in nasilje, ki ga doživljajo nekdanji borci skupine FARC-EP, voditelji in predstavniki politične opozicije, zagovorniki človekovih pravic, sindikalisti, okoljski aktivisti ter domorodne skupnosti in skupnosti afriškega porekla; poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj v pogovorih s kolumbijskimi oblastmi izrazita to zaskrbljenost in izvajata mehanizme za dialog in spremljanje izvajanja končnega sporazuma;
- 3. podpira celovit sistem za pravičnost, resnico, odškodnine in preprečevanje ponovnega konflikta ter njegova prizadevanja za zagotovitev pravice do resnice kot temeljnega jamstva za preprečevanje ponovnega konflikta, odgovornost in pravice žrtev ter poziva EU, naj še naprej spremlja vse njegove sestavne dele; opozarja, da so ti bistveni za doseganje pravičnosti in trajnega miru, kot je navedeno v končnem sporazumu; izraža zaskrbljenost zaradi izjav nekaterih kolumbijskih javnih organov, ki posebno jurisdikcijo za mir, ki je osrednji del sporazuma, postavljajo pod vprašaj; poziva vse strani in dele kolumbijske družbe, vključno z zasebnim poslovnim sektorjem, naj sodelujejo s komisijo za pojasnitev resnice, da bo lahko izvajala svoj mandat;
- 4. poudarja, da je kolumbijska vlada dolžna ščititi vse svoje prebivalce; obžaluje nenehno nasilje, grožnje in umore, s katerimi se še vedno soočajo zagovorniki človekovih pravic, socialni voditelji, okoljski aktivisti, sindikalisti in drugi; poziva kolumbijsko vlado, naj zagotovi izvajanje člena 3(4) končnega sporazuma, ki zagotavlja pravico do celovite

zaščite, kar je v nasprotju s sedanjo vladno politiko militarizacije nekaterih ozemelj; obžaluje primere groženj in napadov, ki so jih bile deležne žrtve oboroženega konflikta ter njihove družine in organizacije, potem ko so uporabile institucije, ki so del sistema za pravičnost, resnico, odškodnine in preprečevanje ponovnega konflikta; obžaluje nadlegovanje in napade na zagovornike človekovih pravic, ki sodelujejo v sodnih postopkih, v katerih so udeleženi visoki državni uradniki in pripadniki vojaških sil;

5. poziva kolumbijske oblasti, naj sprejmejo učinkovite ukrepe za razbitje kriminalnih in paravojaških skupin naslednic; poudarja, da morajo oblasti zagotoviti, da paravojaške enote ne ostanejo nekaznovane in da se zločini raziščejo in kaznujejo, kar velja tudi za tiste, ki so zaprti zaradi drugih kaznivih dejanj zunaj Kolumbije in se zdaj vračajo v državo; izraža globoko zaskrbljenost zaradi tajnega povezovanja teh skupin z interesi tujih multinacionalnih podjetij, vključno s podjetji iz EU; poudarja, da je treba to vprašanje še temeljito preučiti in da sta pri tem potrebni popolna preglednost in odgovornost;
6. poziva kolumbijsko vlado, naj prizna, da so zagovorniki človekovih pravic zaradi svojega dela izpostavljeni preganjanju, in naj sprejme učinkovite ukrepe za rešitev te težave; zavrača poskuse, da bi se to opravičevalo z zelo razširjenim nasiljem;
7. poziva kolumbijsko vlado, naj razvije vse določbe iz sporazuma, vključno z izvajanjem celovite reforme podeželja, zagotavljanjem dostopa do zemljišč ter zagotavljanjem enakega dostopa do javnih storitev in pravic ljudem s podeželja; poziva kolumbijske oblasti, naj zagotovijo, da se bodo vsi ukrepi, razviti v okviru mirovnega sporazuma, izvajali z vidika spola in LGBTI, ki ga odraža;
8. poudarja, da je vključevanje skupin civilne družbe v proces temeljni del končnega sporazuma in da je zato treba zagotoviti njihovo sodelovanje pri razvoju, izvajanju in ocenjevanju vseh ukrepov, povezanih s sporazumom, vključno s tistimi, ki jih financira EU;
9. poziva kolumbijsko vlado in Nacionalno osvobodilno vojsko (ELN), naj ponovno začneta pogajanja za napredek pri doseganju miru v Kolumbiji; meni, da je sporazum, ki sta ga dosegli kolumbijska vlada in skupina FARC-EP, pozitiven zgled za reševanje konflikta na podlagi dialoga in s popolnimi jamstvi za žrtve, če se bo v celoti izvajal;
10. meni, da so temeljni vzroki kolumbijskega konflikta povezani z neenakostjo, zato poziva h konkretnim ukrepom za zmanjšanje neenakosti in zagotovitev splošnega dostopa do javnih storitev in pravic, zlasti za podeželsko prebivalstvo ter domorodne skupnosti in skupnosti afriškega porekla; poudarja, da bi v sedanjem kontekstu to morale biti eden od glavnih ciljev financiranja EU;
11. poziva Komisijo, naj opusti model skrbniških skladov, ki ne zagotavljajo zadostne preglednosti in demokratične odgovornosti pri uporabi sredstev; poziva, naj se financiranje EU za izvajanje mirovnega sporazuma nadaljuje na način, ki bo zagotavljal demokratični nadzor, odgovornost in sodelovanje organizacij civilne družbe v celotnem procesu; vztraja, da bi bilo treba za vse oblike finančne podpore, ki jo EU neposredno ali posredno zagotavlja Kolumbiji, opraviti oceno učinka na človekove pravice;
12. poziva, naj se trgovinski sporazum med Kolumbijo in EU začasno preneha izvajati, saj

se člen 1 tega sporazuma vedno znova krši, in naj se za to uporabi klavzula o demokraciji in človekovih pravicah, ki omogoča popolno ali delno prekinitve veljavnosti trgovinskega sporazuma za določene proizvode, katerih proizvodnja je tesno povezana z nasiljem, kot sta palmovo olje ali goveje meso; poziva k spodbujanju novega trgovinskega modela med EU in Kolumbijo, ki bo temeljil na načelih trajnosti in spodbujanju proizvodnje manjšega obsega ter upošteval pravice obeh strani;

13. izraža zaskrbljenost zaradi skrb vzbujajočih ravni krčenja gozdov, škropljenja iz zraka in drugih okolju škodljivih dejavnosti, kot sta dnevni kop in obsežno rudarjenje, ki prav tako močno vplivajo na lokalne skupnosti in prispevajo k poslabšanju razmer; želi spomniti, da so multinacionalna podjetja s svojimi dejavnostmi, ki uničujejo okolje, bistveno prispevala k nasilju v Kolumbiji, ter poziva k hitremu izvajanju obvezne in ambiciozne uredbe o potrebni skrbnosti v EU; poziva EU in njene države članice, naj v okviru OZN in drugih mednarodnih forumov podprejo pripravo zavezujoče pogodbe o podjetništvu in človekovih pravicah; poziva kolumbijske oblasti, naj ratificirajo sporazum iz Escazúja o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, s čimer bi se povečala zaščita okoljevarstvenikov;
14. poziva kolumbijske oblasti, naj zagotovijo pravico do protestov, med drugim tako, da svojo zakonodajo prilagodijo mednarodnim standardom na področju, ki ga določajo mednarodno pravo in različna priporočila visoke komisarke OZN za človekove pravice;
15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, parlamentom in vladam držav članic, vladi Kolumbije ter Evro-latinskoameriški parlamentarni skupščini.